

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Certitudine Morali Quam habere debet Confessarius de dispositione Poenitentis, ut eum sepositâ justâ necessitate licitè absolvat

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1685?]

Conclusio Quinta. Vt Confessarius licita absolvat pœnitentes non debet de illorum dispositione habere certitudinem Metaphysicam, Physicam, aut moralem tantam, qualis potest haberi in Historiis ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951917-8

demnatione 1. propositionis inter 65. non absimilis est ille quem Pater Carolus de Assumptione refert in Libello quem ipse vocat *La verité opprimée*, non veluti suum, nam ille ipse illum improbat, sed tamquam Illustrissimi Domini Tornacensis, qui ad Illustrissimum Dominum Archi-episcopum Cameracensem scribit hæc verba. *Vous enseignez sans doute, Monseigneur, comme tous les vrais Theologiens & selon le sentiment Apostolique de nôtre S. Pere le Pape, que bien loin qu'il suffise pour absoudre un Pecheur de n'avoir pas une evidence physique de son indisposition, il faut au contraire qu'un fidele Dispensateur de ce Sacrement de reconciliation ait une certitude morale de la bonne disposition de son Penitent; & il n'est jamais permis de se mettre dans un hazard apparent de rendre le Sacrement nul, hors le cas de necessité, où l'on hazarde plutôt le Sacrement, que de laisser le Pecheur sans le secours spirituel.* Quod Illustriss. Dominus Tornacensis ibidem dicit de certitudine morali suo loco in his ipsis nostris Thesis explicabimus & examinabimus.

CONCLUSIO QUINTA.

Vt Confessarius licita absolvat pœnitentes non debet de illorum dispositione habere certitudinem Metaphysicam, Physicam, aut moralem tantam, qualis potest haberi in Historiis humanis, neque tantam ut est illa qua haberi potest, de propria dispositione.

Certitudo Metaphysica habetur de illis rebus quas ita novimus, ut unâ noverimus ne quidem per Deum fieri posse ut in illis fallamur; talem habemus de omnibus illis rebus quas scimus à Deo esse revelatas; item de his principiis Metaphysicis, Logices, Matheos, Arithmeticae: *Impossibile est idem simul esse & non esse. Contradictoria non possunt esse simul vera. Si aequalibus addas inæqualia tota erunt inæqualia. Omnes numeri pares possunt dividi in duas partes aequales. &c.* Talis item habetur de infinitis aliis propositionibus sive principiis sive conclusionibus, modò sint evidenter necessariae, item de infinitis consequentiis evidenter necessariis. Probatione non indiget quod talem certitudinem Confessarius de Pœnitentis dispositione habere non debeat, imò sine revelatione divina talem habere non potest.

Certitudo physica habetur de illis rebus quas ita novimus; ut una noverimus naturaliter fieri non posse ut aliter se habeant. Ex. gr. tali certitudine scimus quod lapis casurus sit, si illum ex manu dimittamus; item quod hic illevè liquor, in quo deprehendimus omnes proprietates aquæ, verè sit aqua, &c. Quod etiam hæc certitudo non requiratur in Confessario, rursus est indubitatum.

Certitudo moralis Historica habetur de illis rebus, quas ex testimonio humano ita novimus subsistere, ut unâ noverimus moraliter fieri non posse ut non ita se habeant; moraliter hoc loco idem valet quod tali modo agendi hominum, ut qui illius testimonio non desert, merito labeatur exoticus, & ineptus ut cum hominibus agat. Ex. gr. moralem habemus certitudinem quod Julius Cæsar exstiterit. Quod dentur Antipodes. &c. Quia qui non desert testimoniis quæ habentur ex illo testandi modo, quem adferunt Historiæ ac enarrationes de Julio Cæsare & Antipodibus, ineptus est ut cum hominibus res humanas tractet, cum sæpissimè eveniet ut si talia maneant ipsi adhuc suspecta de falsitate, potissimum in praxi, necessum erit, ut in ipso conspiciantur actiones & omissiones intolerabiles, idque quotidie, imò quolibet ferè momento. Iterum nimis certum est, quod talem certitudinem Confessarius de pœnitentis dispositione habere non debeat.

Quod quamdam certitudinis moralis speciem habere quis possit de propria sua bona dispositione, rectè colliges ex hoc loco S. Scripturæ. *Satagite ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis* 2. Petri 1. v. 10. Siquidem longè difficilior est, ut quamdam moralis certitudinis speciem habeamus de nostra vocatione & electione, adeoque etiam de

de perseverantia finali, quam ut aliquam ejusmodi certitudinem habeamus de præsentī bona nostra dispositione. Negari igitur non potest: quin quamdam certitudinem moralem habere quis possit, de præsentī bona animæ suæ dispositione cum possit illam habere de sua vocatione & electione. Neque tamen requiritur ut Confessarius de pœnitentis bona dispositione habeat certitudinem tantam, quantam homo de sua dispositione habere potest. Non dico quantam hic Confessarius de sua dispositione habet, nam fieri potest, ut tam malus sit hujus in individuo Confessarii status, ut nullam prorsus certitudinem, imo nec probabilitatem, aut fundatam suspensionem habeat de bona sua dispositione. Hoc solummodo dico quod cum homo possit majorem certitudinem habere de bono statu animæ suæ quàm de bono statu alterius (cæteris nimirum paribus) non requiri, ut Confessarius tantam habeat de bona dispositione Pœnitentis, quantam de sua habere potest. Quod mox dixerimus, *cæteris paribus*, idcirco est; quia disiteri nec volumus nec possumus quin possint esse illæ circumstantiæ tum ex parte Pœnitentis, tum ex parte Confessarii, ut fieri vix possit, quod Confessarius quia multis distractus, ab Orationibus sæpè avocatus, pro multis animabus rationem redditurus, tantam habeat de sua bona dispositione certitudinem, quantam habeat de bona dispositione hujus sui Pœnitentis, qui nec multis est distractus, nec inter orandum interpellatur, neque pro animabus aliorum rationem reddere debet.

CONCLUSIO SEXTA.

Confessarius potest & debet de Pœnitentis sui bona dispositione habere aliquam speciem certitudinis moralis.

Conclusione quartâ diversis paragraphis Lectorem, ut confidimus, illuc tandem deduximus, ut admissurus sit, vel admittere saltem debeat; Confessario posse esse plusquam probabile, quod Pœnitens ad Absolutionem sit ritè dispositus: quo casu erit in Confessario moralis quædam certitudo de bona dispositione Pœnitentis. Quid in hac probatione negari potest? An antecedens, hoc scilicet: fieri potest ut Confessario sit plusquam probabile Pœnitentem suum esse ritè dispositum, an inquam hoc antecedens negari potest? Certè non videmus quo colore; postquam illud paragrapho 2. Conclusionis quartæ evidenter deduxerimus ex doctrina paragraphi ibidem præcedentis; quæ, ut nobis saltem videtur negari non potest. Sed fortè displicet consequentia quam hic facimus, illa scilicet: Confessario potest esse plusquam probabile quod hic suus Pœnitens sit ritè dispositus, ergò Confessarius habet moralem certitudinem de bona dispositione Pœnitentis: sed consequentia evidenter patet ex illis quæ dicta sunt Conclusionē 4. §. 3. en tamen adhuc aliam consequentiæ istius probationem. Si Confessarius censeat esse plusquam probabile quod Pœnitens sit dispositus, judicabit non superesse ullam probabilitatem de indispositione: non habebit proinde justam rationem, rebus istis proportionatam, de bona Pœnitentis sui dispositione dubitandi, vel potius eum veluti dubiè tantum dispositum tractandi, adeoque habet de bona ejus dispositione aliquam moralem certitudinis speciem.

Sicut hinc patet quod Confessarius de bona Pœnitentis dispositione certitudinem moralem habere possit, ita nunc ostendendum est, quod, justâ necessitate sepositâ, certitudinem illam habere debeat: ostenditur autem hæc ratione; Conclusionē 4. §. 3. & 4. demonstratum est, quod Confessarius, justâ necessitate sepositâ, illicitè absolvat confitentes, nisi ipsi sit plusquam probabile eos esse ritè dispositos; jam verò, iis obtentis, habet Confessarius certitudinem moralem, nimirum rebus istis proportionatam, quod Pœnitentes sint ritè dispositi: ergò sicut, justâ necessitate sepositâ, debet Confessario esse plusquam probabile quod Pœnitens sit ritè dispositus priusquam illum absolvat; ita quoque